KAMMARRÄTTEN
I JÖNKÖPING
Avdelning 1:1

DOM

2019-06-10
Meddelad i Jönköping

Mål nr 127-18

KLAGANDE
[redacted] [redacted]

God man: [redacted]

Ombud: Jurist Tom Schultz-Eklund
Vivida Assistans AB

MOTPART
Försäkringskassan

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 1 december 2017 i mål nr 7068-16, se bilaga A

SAKEN
Assistansersättning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2203	Slottsgatan 5	036-15 68 00 (vx)	036-16 19 68	måndag – fredag
550 02 Jönköping		**E-post**: kammarrattenijonkoping@dom.se		08:00–16:00
		www.kammarrattenijonkoping.domstol.se		

YRKANDEN M.M.

[redacted] yrkar att han ska beviljas ersättning för dubbel assistans all vaken tid och tillsyn av en vaken assistent nattetid samt väntetid för en andra assistent nattetid. Han anför bl.a. följande. Försäkringskassan har beräknat dygnsvilan till sju timmar. Dygnsvilan är emellertid kortare. Försäkringskassan anger i sin utredning att han sover fyra till fem timmar per natt och det framgår av intyg och utredningssamtal att han har störd nattsömn. Han är mycket utåtagerande och angriper personer i sin omgivning. För att hantera utbrotten krävs två assistenter. Det föreligger risk för utbrott till dess han somnar. Sådan risk föreligger även om han vaknar på natten. Försäkringskassan har trots detta endast beviljat honom dubbel assistans med 17 timmar under vaken tid och 0,5 timmar under natt.

[redacted] åberopar läkarutlåtande den 24 april 2017 och ADL-intyg den 24 juli 2017.

Försäkringskassan motsätter sig ändring av förvaltningsrättens dom och anför bl.a. att bedömningen framstår som välavvägd och motiverad utifrån de förhållanden och den bevisning som fanns vid tiden för beslutet.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Av utredningen framgår att [redacted] under dygnsvilan (kl. 23.00–06.00) beviljats assistansersättning för aktiva insatser med fyra timmar och 30 minuter (30 minuter med dubbel assistans). Han har för resterande tid av dygnsvilan beviljats väntetid för en assistent. [redacted] har vidare uppgett att han i bästa fall somnar kl. 00.00 och att han vanligtvis vaknar kl. 05.00.

Enligt kammarrättens mening framgår inte av utredningen att [redacted] hjälpbehov under dygnsvilan, vid tiden för Försäkringskassans

beslut, varit mer omfattande än vad Försäkringskassan beslutat om. Det som [redacted] anfört om sina sovtider medför därför inte annan bedömning. Överklagandet ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Kammarrättsråden Bodil Stelzer (ordförande) och Evalotta Grip (referent) samt tf. kammarrättsassessorn Elin Tollin har deltagit i avgörandet.

Föredragande: David Filhm

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I LINKÖPING

DOM
2017-12-01
Meddelad i Linköping

Mål nr
7068-16

KLAGANDE
[redacted]

Ombud: Jurist Tom Schultz-Eklund
Vivida Assistans AB
Box 1814
701 18 Örebro

MOTPART
Försäkringskassan
Processjuridiska enheten
103 51 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT
Försäkringskassans beslut den 7 oktober 2016, dnr 033322-2016

SAKEN
Assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Postadress Box 406 581 04 Linköping
Besöksadress Brigadgatan 3
Telefon 013-25 11 00
Telefax 013-25 11 40
E-post: forvaltningsrattenilinkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenilinkoping.domstol.se
Expeditionstid måndag–fredag 08:00–16:00

BAKGRUND, YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan beslutade den 7 oktober 2016 att ändra sitt tidigare beslut från den 6 maj 2016 eftersom en felräkning skett. [redacted] beviljades assistansersättning för i genomsnitt 245 timmar och 18 minuter per vecka. Som skäl för beslutet angavs bl.a. följande. Försäkringskassan anser att det är rimligt att beakta natten till 7 timmar per natt, kl. 23-06. Under denna tid bedöms [redacted] sova under 4-5 timmar. Aktiv assistans för blöjbyte och sondmatning beaktas med i genomsnitt 0,5+4 timmar per natt. Resterande del av natten (2,5 timmar per natt) bedöms hjälpbehoven kunna tillgodoses med väntetid. Behov av två personer samtidigt vid sondmatning på natten eller i väntan på ett behov av aktiv insats bedöms inte medicinskt styrkt. Behovet av två personer samtidigt finns dagtid och framför allt vid utevistelser. Dubbel assistans beaktas lediga dagar med 17 timmar dagtid plus 0,5 timmar på natten, sammanlagt 17,5 timmar per dygn. Under skoldagar beräknar Försäkringskassan behovet av dubbel assistans till 10,45 timmar plus 0,5 timmar på natten, sammanlagt 10,95 timmar per dygn.

[redacted] yrkar att han ska beviljas assistansersättning för dubbel assistans all vaken tid samt tillsyn av en vaken assistent nattetid och väntetid för en andra assistent nattetid. Han anför bl.a. följande. Han är en utåtagerande person som angriper assistenter och utomstående vid glädje och vid frustration. Behovet av dubbel assistans under vaken tid är ostridigt. Huruvida han befinner sig i sängen eller är uppe, inne eller ute, saknar relevans för bedömningen av hans behov av dubbel assistans. Tills han somnar finns en risk för utbrott och det behöver finnas två assistenter i hans omedelbara närhet. Han är mycket aktiv under nätterna vilket innebär att samma hjälpbehov föreligger som på dagarna. Om han vaknar behöver det finnas två assistenter tillgängliga. Eftersom han sondmatas under natten måste en av assistenterna vara vaken för att han inte ska gå upp och rycka ur slangarna. Den tid som Försäkringskassan har bedömt att han ligger i sin säng, dvs. kl. 23.00–06.00,

stämmer inte. Han somnar runt midnatt och kör igång kl. 05.00 på morgonen. Om Försäkringskassan anser att information saknas i intygen åligger det Försäkringskassan att kontakta arbetsterapeut och läkare.

Försäkringskassan anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser om assistansersättning finns i 51 kap. socialförsäkringsbalken och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Den enskilde ska genom insatserna som ges enligt denna lagstiftning tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Med hänsyn till vad [redacted] har anfört om Försäkringskassans utredningsskyldighet konstaterar förvaltningsrätten att, även om Försäkringskassan ska se till att ärendena blir utredda i den omfattning som deras beskaffenhet kräver, är det den som ansöker om en förmån som ska visa att rätt till förmånen föreligger. Förvaltningsrätten anser inte att Försäkringskassan kan anses ha brustit i sin utredningsskyldighet genom att inte kontakta arbetsterapeut och läkare för ytterligare kompletterande frågor utöver vad som framgår av handlingarna.

Det är ostridigt att [redacted] har rätt till assistansersättning och att han är i behov av dubbel assistans i viss utsträckning. Frågorna i målet är om han har rätt till aktiv assistans hela natten samt i vilken omfattning han har rätt till dubbel assistans.

[redacted] har beviljats assistans för aktiva insatser hela dygnet lediga dagar med undantag av 2,5 timmar under dygnsvilan då [redacted] beviljats assistans i form av väntetid.

Av läkarutlåtande den 16 mars 2015 framgår att [redacted] har en störd dygnsrytm där medicinering inte har kunnat ge lindring. Vidare framgår av samma utlåtande att han är mycket aktiv nattetid och kräver assistans. Även av ADL-intyg daterat den 22 december 2014 framgår att [redacted] behöver en person som stöd under natten. Vidare framgår av ADL-intyget att han i perioder vaknar ofta om nätterna och då kan vara uppe i flera timmar och att han i perioder sover bättre men aldrig en hel natt. Hans insomningstid varierar mellan en halv timme och en och en halv timme. I ADL-intyget anges att han kräver uppsikt nattetid eftersom han sondmatas.

Vid utredningssamtal med Försäkringskassan har det uppgetts att [redacted] brukar somna kl. 23.00–01.00, vakna kl. 04.00–05.00 och gå upp kl. 06.00. Aktiv tillsyn och tid för andra aktiva insatser har under tiden kl. 23.00–06.00 beaktats med 4,5 timmar, bl.a. för tillsyn under sondmatning. [redacted] har gjort gällande att han somnar runt midnatt och vaknar runt kl. 05.00 på morgonen. Även om [redacted] sömnvanor varierar, både i fråga om insomningstid och frekvensen av uppvaknanden, anser förvaltningsrätten att utredningen inte ger stöd för att [redacted] under den tid som Försäkringskassan har beräknat som dygnsvila har ett oupphörligt behov av aktiv tillsyn. Förvaltningsrätten anser därför att behovet av aktiv tillsyn under dygnsvilan är tillgodosett genom den tid som beaktats av Försäkringskassan och att behovet i övrigt tillgodoses genom väntetid.

[redacted] har beviljats dubbel assistans under vaken tid kl. 06.00–23.00 lediga dagar. [redacted] gör gällande att han är aktiv nattetid och i behov av dubbel assistans vid insomning, vid uppvaknanden och på morgonen innan han går upp.

Under dygnsvilan är [redacted] beviljad aktiv assistans av en person respektive väntetid med undantag för ett blöjbyte då han är beviljad dubbel assistans. I läkarutlåtande den 16 mars 2015 anges bl.a. att [redacted]

kräver dubbel assistans dagtid, i synnerhet utanför boendet. Att [redacted] är i behov av dubbel assistans under hans aktiva del av dygnet framgår också av annan medicinsk utredning som finns i målet. Även av ADL-intyget framgår att [redacted] behöver två personer som hjälper honom under hans vakna tid och att en person behöver finnas som stöd under natten. Förvaltningsrätten ifrågasätter inte att [redacted] vaknar ofta om nätterna och att hans utagerande beteende kan komma plötsligt och utan förvarning. Förvaltningsrätten anser emellertid att det medicinska underlaget främst ger stöd för att behov av dubbel assistans föreligger under dagen, vid de dagliga aktiviteterna och särskilt utanför boendet. Även om det framgår av utredningen att [redacted] inte sover eller ens ligger i sin säng under hela tiden kl. 23.00–06.00 anser förvaltningsrätten att det medicinska underlaget inte ger stöd för att [redacted] har behov av dubbel assistans även under denna tid. Vid en samlad bedömning anser förvaltningsrätten att det saknas stöd för att dubbel assistans krävs i större omfattning under dygnvilan än vad som beviljats.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att det saknas stöd i utredningen för att [redacted] hjälpbehov är av större omfattning än vad som har beaktats i det överklagade beslutet. Överklagandet ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3104/1D).

Kristina André Lilja
Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Anita Esbjörnsson, Jan Kindesjö och Majbritt Jensen deltagit. Föredragande har varit Isabelle Bengtsson.

SVERIGES DOMSTOLAR

Bilaga

HUR MAN ÖVERKLAGAR – PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom två månader** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

Sista dagen för överklagande är i regel den dag som genom sitt tal i månaden motsvarar den dag Ni fick del av beslutet. Om Ni fick del av förvaltningsrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om Ni fick del av beslutet en dag med ett tal i månaden som inte finns i slutmånaden löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag. Om Ni fick del av beslutet t.ex. den 31 juli måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 september.

Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

DV 3104/1 D • 2013-06 • Producerat av Domstolsverket

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.